

B ö l ü m

25

Sağlıklı Çocuk İzlemi

Elif ÇELİK¹

Giriş

Sağlıklı çocuk izlemi; bebek, çocuk ve ergenlere yönelik birinci basamak çocuk sağlığı ve hastalıkları hizmetlerinin temelini oluşturur. Ancak sadece sağlıklı çocukların değil, tüm çocukların büyüme ve gelişmelerinin izlendiği, sağlık durumunun değerlendirildiği, aşı, aile ve sağlık eğitimi gibi koruyucu hekimlik uygulamalarının sunulduğu bir sağlık izlemi ve hizmetidir. Bu hizmetten yararlanmak ise her çocuğun hakkıdır.

Sağlıklı çocuk izleminde amaç; çocuğun her açıdan (motor, duygusal ve entelektüel) sağlıklı büyümesinin sağlanması, bebek ve çocuk ölümlerinin, hastalık ve sakatlıkların azaltılması ve önlenmesidir. Bu amaçla gerçekleştirilen izlemlerin sıklığı ve zamanlaması çocuğa, çocuğun büyüme-gelişme dönemlerine, aşı programına ve ailesine göre belirlenir. Çocuk sağlığı izlemi prenatal dönemden başlar, ergenlik (adölesan) döneminin sonuna kadar devam eder.

Ülkemizde Sağlık Bakanlığı tarafından önerilen izlem sıklığı tablo 1'de gösterilmiştir.

¹ Doç. Dr., Aydın Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, e-posta: gencelif80@yahoo.com

lere başlama ve emzirmenin 2 yaşına kadar sürdürülmesi konusunda emzirme danışmanlığı, 4 temel besin grubundan (süt grubu, ekmek ve tahıl grubu, sebze ve meyve grubu, et, yumurta ve baklagil grubu) dengeli biçimde tüketilmesi ve mineral desteğinin sağlanması, doğumdan itibaren 400 IU/gün D vitamini verilmesini de içeren sağlıklı beslenme danışmanlığı, bebeği sert bir zeminde, yastiksız ve sırtüstü yatırma gibi çocuk bakımı bilgileri, doğum aralıklarının düzenlenmesi ve anne sağlığı, kazalardan korunma ve okul sağlığı gibi belirli alanlarda danışmanlık yapılmalıdır. Görüşmenin sonunda ise bir sonraki sağlam çocuk kontrolü için randevu belirlenerek gerektiğinde hekime nasıl ulaşılacağı konusunda bilgi verilir.

KAYNAKLAR

1. Hagan, JF, Shaw, JS, Duncan, PM. (2017). *Bright Futures: Guidelines for Health Supervision of Infants, Children, and Adolescents* [pocket guide]. (fourth edit). IL: American Academy of Pediatrics.
2. Gülbin Gökçay (2017). Çocuk Sağlığı İzlemi. Yurdakök M. (Ed.), *Yurdakök Pediatri* içinde (s. 111-165). Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri.
3. Kliegman RM, St.Geme III JW, Blum NJ, Shah SS, Tasker RC, Wilson KM. (2020) *Nelson Textbook of Pediatrics*. (21th edit.) Philadelphia: Elsevier.
4. Gökçay, G, Beyazova, U. (2017). *İlk Beş Yaşta Çocuk Sağlığı İzlemi*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
5. Karabayır, N, Bülbül, L. (2021). *Sağlam çocuk izlemi uygulamalarımız*. Yıldız, İ, Karaböcüoğlu, M, Sarımurat, N, Sosysal, A, Tutak, E, Tunç, T (Ed), *Memorial Pediatri Uygulamaları* içinde (s.123-213). İstanbul:Ömür Matbaacılık.
6. TC Sağlık Bakanlığı, Türkiye Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Bebek, Çocuk, Ergen İzlem Protokolleri (2018). (09/06/2021 tarihinde https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/birimler/cocuk_ergen_db/dokumanlar/yayinlar/Kitaplar/Bebek_Cocuk_Ergen_Izlem_Protokolleri_2018.pdf adresinden ulaşılmıştır).